

THE SNAKE THAT SWALLOWED MOSES

What did Moses do to deserve this?
And how did a woman save the day again?

JEWISH INSIGHTS

A TASTE OF THE REBBE'S TEACHINGS

PARSHAT SHEMOT

Jewish Insights is made possible by:
Rabbi Yossi and Yael Michelashvili

For sponsorship opportunities, email info@jewishinsights.org

The Shluchim Office

Director | Rabbi Gedalya Shemtov
Development | Rabbi Mendy Shemtov

Editors

Rabbi Avraham Greenberg
Rabbi Zusha Greenberg

English

Translation and editing | Rabbi Mendel Super
Proofreading | Rabbi Mendel Levertov

Hebrew

Linguistic editing | Rabbi Zushe Greisman
Proofreading | Rabbi Menachem Wilhelm

Spanish

Translation and editing | Rabbi Rafi Tawill

French

Translation and editing | Rabbi Yahir Elbaz
Proofreading | S. Elbaz

Portuguese

Translation | Mr. Yitzchak Dayan
Editing | Rabbi Yeshaya Dayan
Layout Design | Mike Katan

Layout

Berel Marozov

Website

Yuval Katz and Yisrael Visotsky

Administration

Levi Shemtov

Advisory Committee

Rabbi Asher Deren - Cape Town, South Africa
Rabbi Mendy Gerlitzsky - Tel Aviv, Israel
Rabbi Levi Greenberg - El Paso, Texas
Rabbi Dovid Goldberg - São Paulo, Brazil
Rabbi Levi Shaikevitz - Kfar Chabad, Israel
Rabbi Mendy Greenberg - Twinsburg, Ohio
Rabbi Shmuel Freedman - Bahia Blanca, Argentina
Rabbi Yosef Yitzchak Blau - Moshav Kineret, Israel
Rabbi Chaim Drukman - Lucerne, Switzerland

Founded in 2008 in memory of Rabbi Gabi and Rivky Holtzberg OB" M
Shluchim of the Rebbe to Mumbai India

© Published and Copyright 2024 by
Shluchim Office International

A. The Snake That Swallowed Moses

Source 1 Exodus 4:20-26

Moses took his wife and sons and set them on the donkey and they returned to the land of Egypt. Moses took G-d's staff in his hand.

G-d said to Moses, "When you return to Egypt, see all the signs that I have placed in your hand and perform them before Pharaoh. but I will strengthen Pharaoh's heart, and he will not send out the people. You shall say to Pharaoh, 'So said G-d, "My firstborn son is Israel." ' So I say to you, 'Send out My son so that he will worship Me. If you refuse to send him out, behold, I am going to slay your firstborn son.' "

At a lodging place on the way, G-d encountered Moses and sought to kill him.

ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכבם על החמר וישב ארצה מצרים ויקח משה את מטה האלקים בידו.

ויאמר יהוה אל-משה בלכתך לשוב מצרים ראה כל-המפתים אשר-שמתי בידך ועשיתם לפני פרעה ואני אחזק את-לבו ולא ישלח את-העם: ואמרף אל-פרעה כה אמר יהוה בני בכרי ישראל: ואמר אליך שלח את-בני ועבדני ותמאן לשלחו הנה אנכי הרג את-בנה בכרך:

ויהי בדרך במלון ויפגשוהו ה' ויבקש המיתו.

Rashi

Sought to kill him: The angel wished to kill Moses because he had not circumcised his son Eliezer. Because he was careless, he was liable to be punished with death.

Rabbi Yose said: G-d forbid! Moses was not careless about circumcision. Moses reasoned: "Shall I circumcise him and then embark on the journey? It will be dangerous for the child until three days pass. Shall I circumcise him and wait three days? G-d commanded

ויבקש המיתו. (המלאך ל) משה: לפי שלא מל את אליעזר בנו, ועל שנתרשל נענש מיתה.

תניא אמר רבי יוסי: חס ושלום, לא נתרשל. אלא אמר, "אמול ואצא לדרך? סכנה היא לתינוק עד שלוש ימים. אמול ואשהה ג' ימים?"

me, 'Go, return to Egypt.' ” Why then was Moses liable to be punished with death? Because he first busied himself with the details of his lodging.

The angel turned into a sort of serpent and swallowed Moses from his head to his thighs, and then spit him out and swallowed him from his feet to his private parts. Zipporah therefore understood that it was because of the failure to perform the circumcision.

Zipporah took a sharp stone and severed her son's foreskin and cast it to his feet, and she said, "For you are a bridegroom of blood to me."

Rashi

Cast to his feet: Before Moses' feet.

She said: Regarding her son.

For you are a bridegroom of blood to me: You were a cause that my bridegroom would almost be murdered. You are to me the slayer of my bridegroom.

He released him. Then she said, "A bridegroom of blood concerning the circumcision."

Rashi

Released: The angel released Moses, and then she understood that the angel came concerning the circumcision.

הַקָּב"ה צוּנִי לָךְ שָׁב מֵצִרִים". וּמִפְּנֵי מָה נִעְנַשׁ? לְפִי שֶׁנִּתְעַסֵּק בְּמִלּוֹן תַּחֲלָה.

בְּמִסְכַּת נְדָרִים: וְהִיא הַמְּלֶאֱךָ נִעְשָׂה כְּמִין נֶחֱשׁ וּבֹלְעוּ מֵרֹאשׁוֹ וְעַד יִרְכְּוּ וְחֹזֵר וּבֹלְעוּ מֵרַגְלָיו וְעַד אוֹתוֹ מְקוֹם, הַבֵּינָה צְפוּרָה שֶׁבְּשִׁבְלֵי הַמִּילָה הוּא.

וַתִּקַּח צְפוּרָה צֶרַח וַתִּכְרַת אֶת עֶרְלַת בְּנָהּ וַתַּגֵּעַ לְרַגְלָיו וַתֹּאמֶר כִּי חֲתָן דָּמִים אַתָּה לִּי.

וַתַּגֵּעַ לְרַגְלָיו. הַשְּׁלִיכְתוּ לְפָנָיו רַגְלָיו שֶׁל מֹשֶׁה.

וַתֹּאמֶר. עַל בְּנָהּ.

כִּי חֲתָן דָּמִים אַתָּה לִּי. אַתָּה הִייתָ גֹרֶם לְהִיּוֹת הַחֲתָן שְׁלִי נִרְצַח עָלַיךְ – הוֹרֵג אִישִׁי אַתָּה לִּי.

וַיִּרְף מִמֶּנּוּ אִזּוֹ אָמְרָה חֲתָן דָּמִים לְמוֹלַת:

וַיִּרְף. הַמְּלֶאֱךָ מִמֶּנּוּ. אִזּוֹ הַבֵּינָה שֶׁעַל הַמִּילָה כָּאֵל לְהִרְגוֹ.

>> The Rebbe

This week's Torah portion relates that after G-d sent Moses to tell Pharaoh to let the Jewish people out of Egypt, "at a lodging place on the way G-d met Moses and sought to kill him." Rashi explains, "[G-d sought to kill] Moses, because he did not circumcise his son Eliezer at eight days. Because he was careless, he was liable to be punished with death."

This doesn't seem to make sense. G-d sent Moses to tell Pharaoh in his name, "send out My son [referring to the Jewish people who are called 'G-d's firstborn son'] so that he will worship Me." If G-d would kill Moses, His entire mission would be aborted.

Perhaps we can answer this question based on Rashi's commentary on Jacob's prayer, "Save me from the hand of my brother Esau . . . You have said I will surely do good with you and make your descendants as numerous as the sands of the sea." A similar question can be asked on this verse—why did Jacob need to pray for G-d to save him from Esau if G-d had promised him earlier that He will protect him. Rashi explains that Jacob was saying, "I am afraid that since you made this promise to me I was tarnished by sin, and this will cause me to be handed over into Esau's hand." Similarly, we can suggest that by failing to circumcise Eliezer Moses sabotaged G-d's mission.

בפרשת השבוע מסופר שלאחר שהקב"ה שלח את משה לילך לפרעה ולומר לו לשלח את בני ישראל ממצרים - "ויהי בדרך במלון ויפגשו ה' ויבקש המיתו"¹, "למשה, לפי שלא מל את אליעזר בנו (לשמונה ימים), ועל שנתרשל נענש עונש מיתה"².

ולכאורה אין הדבר מובן כלל: הרי הקב"ה שלח את משה לומר לפרעה (בשליחותו של מקום) "שלח את בני (בני בכורי ישראל) ויעבדני"³, ואם הקב"ה ימיתו, לא תוכל להתקיים שליחותו של הקב"ה!?

לכאורה אפשר לתרץ על פי פירוש רש"י בפרשת וישלח, בנוגע לתפלת יעקב "הצילני נא מיד אחי מיד עשו וגו' ואתה אמרת היטב איטיב עמך ושמתי את זרעך כחול הים וגו'"⁴ - כי לכאורה אינו מובן: מדוע הוצרך יעקב להתפלל להקב"ה שיצילנו מיד עשו, הרי הקב"ה כבר הבטיח לו לשמרו כו' - "אני ירא שמא משהבטחתי נתלכלכתי בחטא ויגרום לי להימסר ביד עשו"⁵. ועל דרך זה יש לומר בנדון דידן, שבגלל שלא מל את אליעזר, קלקל והפריע לקיום השליחות של הקב"ה.

4. לב, יב-יג.
5. פרש"י שם, יא.

1. פרשתנו ד, כד.
2. פרש"י עה"פ.
3. שם, כב-כג.

But this answer isn't viable. The concern of "I am afraid that since you made this promise to me I was tarnished by sin" is only relevant to the personal affairs of Jacob and his family. But in our case of the Divine mission to instruct Pahraoh to release the Jewish people from Egypt it can't be that Moses's conduct in the personal matter of Eliezer's circumcision should sabotage the Divine mission that concerns 600,000 Jews. The question therefore remains, how is it possible that G-d sought to kill Moses while there was a Divine mission for him to fulfill.

This is a question that bothers the beginner student, so Rashi must address this, and do so in a way that fits in with a simple reading of the verses.

What's The Lesson?

Another point we need to explain: What lesson can we learn from this event of G-d seeking to kill Moses on the road?

By way of introduction:

At the time he addressed Pahraoh, Moses was 80 years old. It follows that at the time of the event in our Torah portion he was approximately 79. Clearly, Moses must have experienced a number of significant life events before this point. Why then, asks the beginner student, does the Torah relate so little about this entire period of Moses's life?

אבל באמת אי אפשר לומר כן, כי, החשש "שמא משהבטחתי נתלכלכתי בחטא ויגרום לי כו", שייך רק בנוגע להבטחה על ענין פרטי שנוגע ליעקב או למשפחתו, אבל כשמדובר אודות השליחות להורות לפרעה להוציא את בני ישראל ממצרים, אי אפשר לומר שהנהגת משה בענין פרטי (שלא מל את אליעזר) תקלקל ותפריע למילוי השליחות של הקב"ה שנוגעת לששים ריבוא מישראל, כך, שנשאת השאלה איך יתכן ש"ויבקש המיתו", בה בשעה שצריך לקיים את השליחות של הקב"ה.

וכיון שזהו דבר המוקשה אצל בן חמש למקרא, מוכרח רש"י להבהיר זאת, ודוקא בפשטות הכתובים.

גם צריך להבין: מהי ההוראה שיכולים ללמוד מהענין של "ויהי בדרך גו' ויבקש המיתו"?

ובהקדמה:

כיון שבדברו אל פרעה היה משה בן שמונים שנה (כפי שילמד הבן חמש למקרא תיכף⁶), הרי בסיפור בפרשתנו היה משה בן ע"ט שנה לערך. ומובן, שעד אז בודאי אירעו אצלו כמה ענינים (וכיון שמדובר אודות משה רבינו - היו בודאי ענינים) חשובים. ואם כן, שואל הבן חמש למקרא, היתכן שבפסוק מסופר קצת מאד אודות אותה תקופה!?

⁶ וארא ז, ז: "ומשה בן שמונים שנה ואהרן בן שלש ושמנים שנה בדרך אל פרעה".

The beginner student's teacher will explain that the Torah isn't a story book relating the events of the lives of holy people. "The Torah that Moses commanded us is the heritage of the congregation of Yaakov," so every matter that the Torah relates is for the purpose of teaching us a lesson. This is why the Torah doesn't relate all of the earlier events in Moses's life, because they don't have a lesson to teach us.

This will lead the student to ask, what is the lesson we can learn from the episode in which G-d wanted to kill Moses?

The question is particularly strong considering that in the weekly portion of Noah the Torah adds eight extra letters, using the roundabout expression "from the animals that are not pure" rather than stating an unpleasant word. The Torah certainly shouldn't relate negative things about Moses for no reason. There must be a lesson that we are supposed to learn from this episode.

ועל זה מסביר לו המלמד: ה"חומש" - אינו ספר של סיפור דברי הימים, דברי ימי צדיקים, אלא "תורה ציווה לנו משה מורשה קהלת יעקב", כך, שכל ענין שהתורה מספרת אודותיו הוא כדי ללמוד ממנו הוראה, ולכן לא נזכרו בתורה כל הענינים שאירעו בינתיים, כיון שאינם נוגעים ללימוד הוראה כו'.

וכיון שכן, שואל הבן חמש למקרא, מהי ההוראה שיכולים ללמוד מזה ש"ויבקש המיתו?!"

ובפרט על פי מה שמצינו ש"עקם הכתוב שמונה אותיות ולא הוציא דבר מגונה מפיו, שנאמר (בפרשת נח⁸) מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה", ועל אחת כמה וכמה בנוגע למשה רבינו שבודאי אין לספר עליו ענין בלתי-רצוי, ובהכרח לומר שיש הוראה שלמדים מענין זה.

7. ברכה לג, ד.

8. ז, ה.

9. פסחים ג, א. וראה ב"ב קכג, א.

B. The Mission Can be Accomplished by Another

>> The Rebbe

The key to understanding this is alluded to in the continuation of Rashi's comment, "it was taught in a Baraita: Rabbi Yose said." Rashi doesn't usually mention the author of a particular teaching, unless the name adds relevant explanation to the statement.

Rabbi Yose's name is mentioned in an earlier comment of Rashi, on the verse "G-d's anger was kindled against Moses."

ובכן, הבהרת ענין זה מרומזת בהמשך דברי רש"י "תניא אמר רבי יוסי וכו'", שמזכיר את שמו של בעל המאמר, אף שאין דרכו של רש"י להזכיר את שמו של בעל המאמר, מלבד כאשר הדבר נוגע לעצם פירושו.

שמו של רבי יוסי נזכר בפירוש רש"י לפני זה על הפסוק¹⁰ "ויחר אף ה' במשה":

Who is the Levite?

Source 2 Exodus 3:6-11

G-d said, "I am the G-d of your father, the G-d of Abraham, the G-d of Isaac, and the G-d of Jacob." Moses hid his face because he was afraid to look toward G-d. G-d said, "I have surely seen the affliction of My people who are in Egypt, and I have heard their cry because of their slave drivers, for I know their pains. I have descended to rescue them from the hands of the Egyptians and to bring them up from that land to a good and spacious land, a land flowing with milk and honey, to the place of the Canaanites, the Hittites, the Amorites, the Perizzites, the Hivvites, and the Jebusites. Now, behold, the cry of the children of Israel has come to Me, and I have also seen the oppression with which the Egyptians are oppressing them. So now come, and I will send you to Pharaoh to take My people, the children of

ויאמר אנכי אלהי אביך אלוקי אברהם אלוקי יצחק ואלוקי יעקב ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלוקים. ויאמר ה' ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים ואת צעקתם שמעתי מפני נגשיו כי ידעתי את מכאביו. וארד להצילו מיד מצרים ולהעלותו מן הארץ ההוא אל ארץ טובה ורחבה אל מקום זבת חלב ודבש אל מקום הפנעני והחתי והחוי והיבויסי. ועתה הנה צעקת בני ישראל באה אלי וגם ראיתי את הלחץ אשר מצרים לחצים אתם.

10. פרשתנו ד, יד.

Israel, out of Egypt." Moses said to G-d, "Who am I that I should go to Pharaoh, and that I should take the children of Israel out of Egypt?"

G-d's anger was kindled against Moses, and He said, "Is there not Aaron, your brother, the Levite? I know he will surely speak, and behold, he is coming to meet you. When he sees you, he will rejoice in his heart. You shall speak to him and put the words into his mouth, and I will be with your mouth and with his mouth, and I will instruct you both on what to do. He will speak for you to the people, and he will be your spokesman, while you will act as his leader. Take this staff in your hand, for with it, you will perform the signs."

Rashi

Rabbi Yehoshua ben Korchah teaches that whenever the Torah mentions G-d's anger being kindled, it is usually followed by a consequence or punishment. However, in this instance with Moses, no explicit consequence is mentioned, and no punishment appears to follow.

Rabbi Yose responds, "Here too, a consequence is implied. When G-d says, 'Is there not Aaron your brother, the Levite?' it signifies a change in destiny. Aaron, who was originally designated to remain a Levite, will now become a priest (kohen), while Moses will remain a Levite. G-d had intended the priesthood to come from Moses, but this is no longer the case. Instead, Aaron will be the priest, as it is written: 'But as for Moses, the man of G-d, his sons were to be called in the tribe of Levi' (I Chronicles 23:14)."

ועתה לכה ואשלחך אל פרעה והוצא את עמי בני ישראל ממצרים.

ויחר אף ה' במלשה ויאמר הלא אהרן אחיך הלוי ידעתי כי דבר ידבר הוא וגם הנה הוא יצא לקראתך ויראך ושמח בלב. ודברת אליו ושמעת את הדברים בפיו ואנכי אהיה עם פיך ועם פיהו והוריתי אתכם את אשר תעשון. ודבר הוא לך אל העם והיה הוא יהיה לך לפה ואתה תהיה לו לאלקים. ואת המטה הזה תקח בידך אשר תעשה בו את האות.

ויחר אף. רבי יהושע בן קורחה אומר כל חרון אף שבתורה עושה רשם וזה לא נאמר בו רשם ולא מצינו שבא עגש על ידי אותו חרון.

אמר לו רבי יוסי אף בזו נאמר בו רשם – הלא אהרן אחיך הלוי – שיהיה עתיד להיות לוי ולא כהן, והפנה היתי אומר לצאת ממך, מעתה לא יהיה כן אלא הוא יהיה כהן ואתה הלוי, שנאמר "ומלשה איש האלקים בניו יקראו על שבט הלוי".

>> The Rebbe

The Mission Can Be Transferred

We see here Rabbi Yose's approach: even though the priesthood was intended to be given to Moses, this could change because of a particular incident, making Aaron the priest instead of Moses.

The same can be said in our case. Even though the mission was originally given to Moses, events could have caused it to be taken away from him and given to Aaron. G-d's mission to Pahraoh would be carried out at any rate, but by Aaron, rather than by Moses.

ומכאן רואים את שיטת רבי יוסי - שאף שהכהונה היתה צריכה להינתן למשה, יכול להיות ענין מסוים שבגללו נשתנה הדבר, שאהרן יהיה כהן, ולא משה.

ומזה מובן גם בנדון דידן, שאף שבתחילה ניתנה שליחות זו למשה, יכול להיות שבגלל ענין מסוים תלקח שליחות זו ממשה ותינתן לאהרן, כך, שבכל מקרה היתה מתקיימת שליחותו של הקב"ה לפרעה, אלא שהיתה נעשית (לא על ידי משה, אלא) על ידי אהרן.

C. Don't Trust Yourself

>> The Rebbe

Urgency Is Important

There is a lesson for us to learn here.

A person can claim to be extremely righteous, even as righteous as Moses.

While regarding prophecy the Torah states “no prophet like Moses ever arose,” in righteousness it is possible for a person to reach Moses’s level.

When they have a task to do, such a person can argue that they need not do it swiftly. They will perform the task eventually, and what difference will it make if they don’t carry it out as swiftly as possible?

About this we are told “don’t believe in yourself.” Matters can start with something minor like a lack of urgency, but it can lead to termination of life, as in our case, where Moses was judged punishable by death for not circumcising Eliezer swiftly.

A Woman Saves the Day

There is another lesson for us to learn on the flip side. Even a person who has failed in a certain matter should not think that all is lost for them. Even such a person can be saved, as we see with

ומכאן למדים מוסר השכל:

יכול מישהו לבוא ולטעון, שהוא עומד במדריגה גבוהה של צדיק, עד לדרגת הצדקות של משה רבינו

- שהרי רק בנוגע לנבואה נאמר¹¹ “ולא קם נביא... כמשה”, אבל בנוגע לצדקות, יכולים להגיע למדריגת משה רבינו -

ולכן, כשצריך לעשות איזה ענין, אינו צריך לעשותו בזריזות גדולה דוקא; הוא יעשה זאת בין כך, ומה כבר יחסר אם לא יעשה הדבר בזריזות גדולה.

ועל זה אומרים לו: “אל תאמין בעצמך”¹²; ההתחלה יכולה להיות מדבר קטן - העדר הזריזות בלבד, אבל כתוצאה מזה יכול לבוא אחר כך ענין שהוא היפך החיים, כבנדון דידן, שלפי שלא הזדרז למול את אליעזר, נענש בעונש מיתה.

אך יש גם הוראה לאידך גיסא: אפילו מי שנכשל בדבר, אין לו לחשוב שכבר אבוד, אלא גם אותו יכולים להציל - כפי שאירע אצל משה, שאף שנכשל

11. ברכה לד, י"ד.
12. אבות פ"ב מ"ד.

Moses who failed in a particular area and reached the state of “the angel turned into a sort of serpent and swallowed Moses from his head to his thighs, and then spit him out and swallowed him from his feet to his private parts.” Nevertheless, Zipporah was able to save him.

We also see here the great power of Jewish women and girls to save the Jewish people. This is highlighted at the beginning of the Torah portion with the story of Shifra and Puah, the Jewish midwives in Egypt, and also with Zipporah’s actions.

The lesson we learn from this incident is twofold: we learn how important even a minor matter such as lack of urgency is, and also that even a person who has failed can always restore.

בדבר, ועד ש"היה המלאך נעשה כמיין נחש ובולעו מראשו ועד ירכיו וחוזר ובולעו מרגליו ועד אותו מקום"¹³, אף על פי כן, באה צפורה והצילה אותו כו'.

וכאן רואים את גודל מעלתן של נשי ובנות ישראל בהצלת בני ישראל - כפי שמודגש הן בהתחלת הפרשה בנוגע ל"מילדות העבריות" שפרה ופועה¹⁴, והן בנוגע לצפורה.

וזוהי כללות ההוראה שלמדים מהפרשה הנ"ל - הן עד כמה נוגע וחשוב אפילו דבר קטן (כמו העדר הזריזות), והן שגם אם נכשל בדבר יכולים תמיד לתקן¹⁵.

משיחת שבת פרשת שמות, כ"ה טבת, מברכים החודש שבט, ה'תשל"ג. הנחה בלתי מוגה. תורת מנחם כרך ע"א עמוד 37

Key Points:

- On his way to Egypt, Moses stops at an inn and encounters an angel of G-d who seeks to kill him. The reason: his failure to circumcise his son Eliezer.
- The Rebbe asks: How could Moses face the death penalty, considering that his death would terminate G-d's mission to redeem Israel?
- The Rebbe explains: Rabbi Yose says that because of Moses' initial refusal to redeem Israel, he was punished by not being appointed High Priest. Based on this principle, it can be said that if Moses had been punished with death, the mission to redeem Israel would have passed to Aaron and been properly carried out, just as the priesthood was transferred to Aaron.

13. פרש"י עה"פ.

14. א, טו.

15 חסר קצת (המור"ל).

- *The lesson for us from this negative story about Moses is twofold: Spiritual urgency is critical. Delay or hesitation can have severe consequences.*
- *On the other hand, one who has faltered is not lost. They can still be saved, as was the case with Moses.*

Takeaway:

Urgency is not just a recommendation for a better life; it is an important and meaningful trait. When an opportunity for mitzvah arises, we should commit to doing it immediately without delay. Whether it's making a phone call to parents, attending a Torah class, or helping a neighbor in need, we should act now, and not wait for later.